

Előfizetési ár:

Egész évre	— — —	4 K.
Fél évre	— — —	2 K.
Negyed évre	— — —	1 K.
Égysz szám	— —	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronként 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

TULAJDONOS ES KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kiútlát rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőséghez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

- Az erdőaltiszt védkerületi teendői. (Tomasovszky Imre.)
A nyugdíjtörvény-javaslat a pénzügyi bizottságban. (—h.)
Milyen eb nevezhető vadászati szempontból kóbor ebnek. (Balogh Ernő.)
Gazdasági tanácsadó: Házinyúl-tenyésztés külföldön. (bl). —
Tehenek fejése és takarmányozása.
Külföldiek: Nemes füztelepek berendezése. — Erdőmunkások nyugdíjbiztosítása. (G. K.) — Nyugdíjbiztosítás. — Haláleseti segély. — Halálózások. — Időjelzés.
Hivatalos közlemények: A kincstári erdőlegények nőszülési engedélye ügyében. — Meghívó az «Országos Erdészeti Egyesület» közgyűlésére.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Szerkesztői üzenetek.
Tírca. Két kemény kő. (Stoukáné-Bapcsányi Vera.)

Az erdőaltiszt védkerületi teendői.

Írta: *Tomasovszky Imre*, m. kir. főerdőmérnök.

(Folytatás.)

VI. Fejezet. Az erdőművelés körüli szolgálat.

Erdőművelés körüli szolgálat alatt mindazon teendők összességét értjük, a mik az erdők természetes vagy mesterséges úton való felújításával kapcsolatosak.

Az erdőgazdaságnak nemcsak az a célja, hogy minél nagyobb jövedelmet nyújtson, hanem az is, hogy a kihasznált erdők helyett minél értékesebb faállományokat neveljen. Az erdő művelésével kitűzött feladatokat csakis akkor sikerül elérni, ha az ezt szolgáló munkálatokat az ügy iránti kedvvel, szeretettel s nem egyedül a kötelesség tudatával végezzük.

Az erdő felújításának a modern erdőgazdaságokban hova-tovább nagyobb tért hódító helyes módja manapság a természetes úton való felújítás, a mikor ugyanis az erdőt alkotó fanemek magtermő és sarjadzási képessége — célszerű gazdasági elvek alkalmazásával — az erdők felújítására felhasználtatik. Minthogy azonban különösen a közép- és magas-hegységi erdőgazdaságokban a magtermő évek ritkák s másrészt, mert bármennyire is óhajtanók a fentebb említett felújítási módot alkalmazni, bizonyos körülmények között egyes gátoló akadályok miatt nem vihetők azok kellő sikerrel keresztül, gyakran jövünk abba a helyzetbe, hogy a mesterséges úton való felújítást kell alkalmaznunk, a mikor

is az erdőtelepítést vagy erdősítést vetéssel vagy ültetéssel eszközöljük.

Az alábbiakban mindazokat a teendőket felsoroljuk, a mik az említett felújítási módok sikeres elvégzéséhez szükségesek.

Az erdőművelés körüli szolgálati teendőknel főleg a csemetenevelésre, az erdősítés munkájára, az erdősítések pótlására s felügyeletére, nemkülönben a természetes úton való felújítás elveire s gyakorlati kivitelére vonatkozólag kell alaposan s pontosan tájékozva lennünk. E tekintetben az alábbiak szolgáljanak általános tájékoztatásul.

1. *Csemetenevelés.* Abból a célból, hogy vágásainkban a felújítást s másennni területeken az erdőtelepítést sikeresen eszközölhessük, arra kell törekednünk, hogy jó, erőteljes, zömök s kiültetésre alkalmas csemetéket neveljünk. A csemetéket fenti célokra vándor- és állandó csemetekertben neveljük.

A vándorcsemetekertek kisebb erdőgazdaságokban rendszerint az illető vágások közelében telepítettnek; erre a célra lehetőleg sík fekvésű s jó talajú helyet választunk, azt bekerítjük s úgyakba felosztván, a szükséges csemetéket abban neveljük.

Nagyobb erdőgazdaságokban azonban, hol évenként sokszor igen nagymennyiségű, különféle korú s fajú csemetére van szükségünk, a völgyekben s lehetőleg a védkerületi erdőaltiszt lakásához közel fekvő helyen állandó csemetekerteket telepítünk. Az ilyen csemetekerteknek nagyságát az évenként ültetés útján erdősítendő területre szükséges különféle fajú s korú csemetemennyiség alapján határozzuk meg s azonkívül arra is figyelemmel vagyunk, hogy az ültetésekhez szükséges csemetemennyiség az ilyen csemetekertekben tartamosan neveltessek. Az állandó csemetekertekben a kopárok erdősítésére, avagy más különleges célokra is nevelhetünk csemetéket. Természetes, hogy az állandó csemetekert a tartamos használatnak csakis akkor fog megfelelni, ha annak egy része (rendszerint az egy évi csemeteszükségletnek megfelelő terület) ugarnak hagyatik. A tapasztalat ugyanis azt igazolja, hogy ugarolással a csemetekert talaja nem merül ki olyan gyorsan s állandóan jókarban tartható.

Ha a fentiek figyelembevételével a csemetekert nagysága meghatározott, követi azt a csemetekert helyének gondos kiválasztása, területének kitézése s a bekerítése.

A csemetekert helyétől lehetőleg sík területet választunk s arra is ügyeljünk, hogy a terület az erősebb szelek ellen védve legyen. A csemetekert helyének megválasztása alkalmával a túlságos laza és túlságos kötött talajoktól óvakodjunk. A nem nedves rétek igen alkalmasak csemetekertek céljaira. Minthogy a csemetekertet állandóan felügyelni kell, a mennyire lehetséges, a csemetekertet helyezzük el az erdőaltiszti lakások közelében. Arra is kell vigyázni, hogy a csemetekert öntözéséhez szükséges víz közelben legyen. Nagyobb csemetekerteknél örkúnyhókat vagy csemetekertőri lakásokat is szokás építeni. Az ilyen csemetekertekben, vagy azok közelében a csemeték fenntartásához, ápolásához, a vetéshez, iskolázáshoz, az öntözéshez stb. szükséges eszközök és szerszámok részére megfelelő kamarákat is építtetünk.

Ha a csemetekert helye gondosan megválasztott, a csemetekert határait kitézzük s a csemetekertet bekerítjük. A csemetekertek bekerítésére főleg az egyszerű rúd-, patics-, erdei lécz- s végül a drótkerítést szokták alkalmazni.

A következő munkálatot a csemetekert talajának első megművelése képezi, melynél teendők az, hogy a köveket, gyomokat s gyeptet eltávolítjuk, a mit azután a föld felásása követ. Tapasztalatok szerint leghelyesebb az az eljárás, ha a csemetekert első megművelési munkálatait a vetés előtti nyáron, vagy őszzel végezzük. A vetés idején, tavasszal a csemetekert másodszori megművelését foganatosítjuk, a mikor is a területet újból felásatjuk, táblákba osztjuk s azután a csemeteágynakat, gyomláló ösvényeket készíttetjük el, majd a vetőbarázdákat léczrámákkal, vagy más eszközökkel

kinyomatjuk, a magvakat elvetjük s a vetőbarázdákat földdel betakarjuk.* A kikelő csemetéket a madarak, nap heve ellen az úgynevezett csemeterácsokkal szokás megvédeni.

Nem csekély fontosságú a csemetekert állandó gondozásához tartozó teendőknek, minők: a gyomlálásnak és kapálásnak, öntözésnek, csemeték beárnyalásának, a csemeték ollózásának s végül a csemetekert védelmének stb. idején való elvégzése. Csemetekertjeinkben sohase túrjuk meg a gyomokat s főleg arra vigyázzunk, hogy azok magba ne menjenek, nehogy újból elszaporodjanak. Gyomokat még a csemetekertek közelében sem szabad megtérni. Csemetekertjeinket évenként általában háromszor szoktuk gyomláltatni, de ha a csemeték jól fejlődése érdekében szükségesnek mutatkozik, azt többször is eszközölhetjük. A gyomokat gyökereikkel együtt kell a csemetekertekből kiirtani. Szélesebb csemetesorok között a megkapálásra kézi kapáló ekéket is alkalmazhatunk. Nagy szárazság alkalmával öntözzük meg esténként, lehetőleg állott vízzel csemetéinket. Igen fontos a sűrűen kelt vetésnek átritkítása, mely ollózással történik.** Erre a célra leginkább a «Máramarosi csemeteritkító olló» (leírását lásd «Az Erdő» 1909. évi 4. füzetében) használható. A csemeték ritkítását a csemeték egy éves korában kell végezni, lehetőleg korán, a tenyészet megindulása előtt, a mikor is a csemeték törzscskéi a föld színéhez közel vágandók le. A csemeteritkítási munkálatokhoz csak ügyes, teljesen megbízható munkások alkalmazandók.

Fentiekben kívül még arra is törekedjünk, hogy csemetekertjeinket mindenkor a megfelelő védelemben

* L. bővebben *Tomcsányi Gusztáv*: «Erdei faecsemeték nevelése» című művét. Szerző.

** A csemeteritkításra vonatkozó eljárás leírását l. «Az Erdő» 1911. évf. 99. és 100. lapjain. Szerző.

TÁRCZA.

Két kemény kő.

Irta: *Stenkáné Bapcsányi Vera.*

Bár semmiféle akadály nem állott útjokban, koruk és társadalmi állásuk teljesen megegyezett, a vagyont is mintha a sors egy és ugyanazon mérlegen szabta volna számukra, azonkívül fiatalok és szépek voltak mindketten, mint maga az életerős tavasz s tudták, hogy szerelmük egész hosszú életre kiható marad — mégis, a mindig csendes és jelentéktelen Radnóthyné aggódva csóválta fejét, midőn Horváth Elek megkérte Márta kezét.

— Csak valamivel más természeted lenne, akkor én is nyugodtan biználak Elekre.

— Ugyan mama, hiszen Elek éppen ilyennek szeret, a milyen vagyok.

— Hiszen nem is kételkedem benne, de mi lesz majd tovább, mindketten kemények és önfejűek vagytok, már pedig a házasesetben ez soha se vezet jóra.

— Te mondd ezt, mama, ki éppen határtalan jószágod és engedékenységed miatt teljesen háttérbe szorulsz és nem tudsz érvényesülni apa mellett?

— Nem érted még ezt, Márta, így a legjobb, a hogyan van. Isten őrizzen, hogy nekem is kemény természetem legyen apád mellett. A bölcs természet úgy osztotta be számunkra az életet, hogy a házaselek úgy szólván egymást kiegészítsék: majdnem mindig a kemény kezű és hatalmaskodó férfi mellé engedékeny feleséget rendel és a lanyhább férj mellé erélyes asszonyt, hogy így pótolja a férj jelleme nyomán támadó hézagot. De ha olyan két természet kerül egymás mellé, mint a tietek, csak szerencsétlenséget és bajt idézhet elő; ne feledd, gyermekem: «két kemény kő rosszul örül».

— Én pedig mást mondok, mama: két összetett erő dupla hatalom. Micsoda ideális életet élhet az olyan pár ember, a ki egyformán erős s nem hátráltatja egymást repülésében.

— A házasesetben nem repülünk, Márta, hanem igát húzunk, és csak tőled fog függni, hogy nagyon ne érez-

részesítsük. Az erdei vadak és a legelőmarha ellen a csemetekerteket a megfelelő kerítéssel látjuk el; az egereket mérgezni, a madarakat elriasztani, vagy a vetéseket ellenük betakarni; a cserebogarakat s azok pajodjait összeszedni, a lótetűt fészükben felkeresni s megsemmisíteni stb. szokás.

Csemetekertjeink talajának állandóan a kellő karban való tartására a különféle trágyázási eljárásokat alkalmazzuk. Csemetekertjeink talaját leginkább a keveréktrágyával (komposzttal) szoktuk termőképes állapotban tartani. A komposzt főleg a csemetekert gyomlálása alkalmával kiszedett gyomokból áll; a gyomot erdei alommal, fahamuval, gyephantokkal stb. összekeverjük s úgy rakjuk, hogy lehetőleg minden 15 cm. vastag réteget égetett mészszel szórunk be. Az égetett mész hatása folytán a gyomok korhadása gyorsabb lesz. A kúpalakúlag összerakott komposzthalmot kívülről gyephantokkal borítjuk be s a halom tetején az esővíz elfogására mélyedést készítünk. A komposzthalmokat két éven át évenként kétszer, esetleg háromszor átforgatjuk addig, míg teljesen porrá érett trágya lesz belőle, a mit azután a csemetekert talajának javítására felhasználhatunk. Néhol az erdei televényt, a fahamut, gyephamut, istállótrágyát, zöldtrágyát s végül a meszet és a különféle műtrágyákat is szokták alkalmazni.

Gyomos helyek erdősítésénél, hézagok utánpótlásánál nagyobb, fejlettebb s erősebb csemetékre is van szükségünk. Ilyen csemetéket átiskolázással nyerünk; ennél szabályul azt tartjuk be, hogy az iskolázásnál a satnya, vékony, nyurga csemetéket dobjuk el s csakis teljesen ép, erőteljes, egészséges és jól kifejlesztett csemetéket használjunk iskolázásra. Az iskolázás kivételére a tavasz a legalkalmasabb; lehetőleg korán, még a rügyek kifakadása előtt kell ezt végezni. Ha lomblevelű fanemekből felsuhángokat vagy suhángokat

kell nevelni, akkor másodszor is iskolázzuk azokat; a mikor is a gyökérmetszést is alkalmazhatjuk s arra törekszünk, hogy a nagyon mélyre hatoló s oldalt kiterjeszkedő gyökerek megkurtítottassanak.

Csemeteszükségletünket vétel vagy csere útján is beszerezhetjük és kisebb mennyiségű csemetét az erdőből, az úgynevezett magakelt csemeték összegyűjtése útján is lehet szerezni. Mindezekkel szemben azonban a csemetekertekben nevelt csemeték adják — tapasztalat szerint — a legjobb és legbiztosabb eredményt.

Végül megemlítjük, hogy rendszeres erdőgazdaságokban az egyes csemetekertekről, úgynevezett csemete-törzskönyveket vezetnek, melyek alapján a csemetekertekben nevelt csemetekészlet bármikor megállapítható. Az ilyen törzskönyvekben ki van tüntetve a csemetekert célja, beosztása, területe (külön a megművelés és ugar szerint); továbbá az egyes fanemek, korosztályok, ugar által elfoglalt táblák, a csemetekészlet stb. A törzskönyveknek kiegészítő részét a csemetekert vázlatrajza képezi. Az ilyen törzskönyvekbe a csemetemennyiség felvétele becslés útján történik. A csemetemennyiség becsülése úgy történik, hogy a becslés alá kerülő ágy vagy táblából kiválasztunk néhány, az átlagot képviselő próbasort, abban a csemetéket megolvassuk s az adatokból megállapítjuk, hogy egy sorra átlag hány darab csemete esik; ezt az átlagot aztán az ágyban vagy a táblában levő sorok számával szorozzuk. A satnya, ki nem fejlődött csemetéket a számításnál mellőzzük. Ismervén az egy táblában vagy egy ágyban levő csemeték számát, a csemetekertben levő csemetekészlet darabszámát nyerjük, ha az átlag ágy vagy tábla csemeteszámát a csemetekertben levő ágyak vagy táblák számával szorozzuk. A csemetebecslés a csemeték kora és faja szerint (külön az egy-, két-, háromévesek stb.) történik.

(Folytatása következik.)

zések annak terhét. A mit pedig az összetett erőkről említesz, az igaz, de csak addig, a míg egyet akartok, ellenkező esetben e két erő: két ellenség; azért jó az én engedékenységem, mert mint gyöngébb fél az erős támogatásába szegődtem, azért nem érzem nehéznek apád mellett az élet igáját.

*

Mikor már vagy félesztendő is elmúlt egybekelésük óta a nélkül, hogy egy parányi felhő borult volna boldogságukra. Radnóthy né megkönnyebbülten lélegzett föl s örömet jelenté férjének abbéli reményét, hátha leányuk Elek befolyása alatt megváltozik, engedékenyebb és alkalmazkodóbb lesz.

— Dehogy változik az meg, — veté ellen Radnóthy, ki már csupa megszokásból sem hagyta soha jóvá felesége nézetét. — Annyi az egész, hogy Elekben mesterré talált a gyerek: kemény csikónak kemény zabola kell, már pedig ehhez senki sem ért jobban Eleknel.

— Ne hidd, nem ettől változik meg; attól tartok, hogy a túlságos szigorral és erélyvel inkább maga ellen

lázítja; ezt különben te jobban tudhatnád, hiszen a te nevelésed.

— Enyém hát, nem is neveltem a gyerekből aféle holdkóros selyemkissasszonyt, a kin minden léhűtő gavallér kifoghat. Ember legyen a talpán, a ki tud fölötte uralkodni, mert különben ő fogja nyereg alá törni. Ha látnád, milyen regulában tartja az a két kölyök a házat és gazdaságot, hogy gyönyörűség nézni; olyan azoknak a keze és akarata, mint az aczél; különben nyugodt lehetsz, egyelőre még egyik sem gondol az uralom elkaparintásával, a mint látom, még mindig olyan fülig kozmások egymásba, hogy már szinte nem járja.

A «gyerek» pedig — mint fiúgyermek hián Mártát előszeretettel nevezte az apja — éppen ma mérte össze erejét férjével. A fiatal pár szeme haragos fényben villogott s feleleteik, mint két összecsapott éles aczélpenge pattogott, s miután egyik sem engedett a maga igazából, haragban váltak el egymástól. A férfi hevesen becsapva maga mögött az ajtót, távozott, az asszony meg, hogy megmutassa, hogy tulajdonképen ő a sértett fél, bezárkózott a szobájába s a férj először étkezett magában.

*

A nyugdíjtörvényjavaslat a pénzügyi bizottságban.

Lapunk ez évi 20. számában részletesen ismertettük az új nyugdíjtörvényjavaslatot s rámutattunk annak abbéli sérelmes rendelkezésére, mely az erdészeti altiszti személyzet köteles szolgálati idejét 40 évben állapítja meg, szemben az államrendőrségi, határrendőrségi, csendőrségi, pénzügyőri legénységi, valamint a bírósági fogházaknál, az országos büntető- és a kir. javító-intézetknél az őrszemélyzethez tartozó alkalmazottakkal, a kiknek köteles szolgálati ideje 35 évben szabott meg, azzal a megokolással, hogy ezek olyan terhes szolgálatot teljesítenek, a melynél fizikai munkarejük sokkal fokozottabb mértékben vétetik igénybe, mint más szolgálatokban.

Rámotattunk arra, hogy a törvényjavaslatnak ez a rendelkezése nem méltányos az erdészeti altisztekkel, erdőlegényekkel és segéderdőőrökkel szemben, mert hogy ezek a 35 évi szolgálat kedvezményében részesülő alkalmazottaknál könnyebb szolgálatot teljesítenének, — épenséggel nem áll.

Megemlítettük azt is, hogy — értesülésünk szerint — az Országos Erdészeti Egyesület fog ezzel a kérdéssel foglalkozni s törekedni fog a 35 évi szolgálati időnek az erdészeti altiszti személyzetre való kiterjesztését ki-cszközölni.

Az Országos Erdészeti Egyesület legutóbbi igazgatóválasztmányi ülésén tárgyalta is ezt a kérdést s úgy az egyesület, mint a földművelésügyi miniszter úr is minden lehetőt megtett arra nézve, hogy a 35 évi szolgálat kedvezménye az erdészeti altisztekre is kiterjesztessék, azonban — sajnos — eredmény nélkül.

A képviselőház pénzügyi bizottsága november hó 26-án tárgyalta az új nyugdíjtörvényjavaslatot, a melynek rendén Tallián Béla báró, az Országos Erdészeti

Egyesület nagyérdemű elnöke, azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a törvényjavaslat 11. §-ának hatása, vagyis a 35 évi szolgálati idő, terjesztessék ki az erdészetenél alkalmazott altiszti és őrszemélyzetre is, mint a kik szintén fokozottabb mértékben terhes és életveszélyes szolgálatot teljesítenek.

Teleszky János pénzügyminiszter úr rámutatott arra, hogy a 40 évi szolgálati időnek 35-re való mérséklését nagy óvatossággal kell tárgyalni és minden olyan törekvést, mely a munka csökkentésére irányul, vissza kell utasítani. Utal arra, hogy a gazdag német társadalom csakis a 40 éves szolgálati időt ismeri és akkor is a maximális nyugdíj a fizetésnek 75 százaléka. Bár a német példát helyesnek tartja, a szolgálati időnek részben való leszállítását Ausztriára és a közös hadsereg havidíjasaira való tekintettel vette fel a javaslatba.

A javaslat elvi alapon áll: 35 éves szolgálati időt állapít meg azoknál, a kik főiskolai tanulmányaik folytán később juthatnak csak állami szolgálatba. Ez az intézkedés egyenlőséget teremt. A szolgálati idő leszállítása a fegyver alatt szolgáló alkalmazottaknál arra az elvi álláspontra vezethető vissza, hogy ezek szolgálata súlyosabb és kockázatosabb. De éppen, mert a javaslat elvi alapon áll, annak megbolygatása igen nehéz.

Nem járulhat hozzá ahhoz, hogy a postaalkalmazottaknak és erdészeti altiszteknek köteles szolgálati ideje leszállíttassék.

A nyugdíjjárulék mértékének a leszállításához hozzájárul. noha a leszállításnak tárgyi alapja nincs és a járulék Ausztriában 4·3% a tisztviselőnél, 1·6% az altiszteknél és a szolgálóknál. Mivel azonban a nyugdíjjárulékot jóléti intézményekre szándékozik fordítani, nem zárkózik el attól, hogy az alkalmazottak erre a célra kevesebbet adózzanak, és hogy a járulék tisztviselőknél 1·5%, altiszteknél és szolgálóknál 1%-ra szállíttassék le.

Ez csak a kezdet volt s csak jelentéktelen ostobaságból eredt, mégis, ezután már napirenden voltak hasonló heves viták, melyek lassanként teljesen megbontották az eddigi szép egyetértést. A legesekélyebb dolog is alkalmat adott összecördülésre s miután egyik sem akart engedni a maga vélt igazából, az elkeseredés mind nagyobb mérvet öltött, úgy hogy Márta már nem tudta többé titkolni szülei előtt. Bár soha se panaszkodott, de nyomott kedélye és ingerültsége mindent elárult. Végre Radnóthy már nem állhatta szó nélkül, s sarokba szorítva leányát, vallatóra fogta.

— Gyerek, mi az ördög van veletek egy idő óta, mit jelentsen az a folytonos duzzogás, mi?

— Semmi, apus, túl vagyunk a mézesheteken, anynyi az egész.

— De hiszen nekem ugyan beszélhetsz, nem olyan könnyen hintesz port a szemembe, mint anyádnak. Hát csak ki vele, rossz talán hozzád, megeseal, nem szeret már a gézengúz?

— Nem, nem, apus, nem ez a baj, — tiltakozik a fiatal asszony lángbaborult arczczal.

— Hát ne is legyen, az áldóját, mert akkor velem gyülik meg a baja. Beszélj hát, neked nem tetszik már, unod magad mellette?

— Óh nem, apus, ez nem, de... de...

— Nos?

— Rettenetesen makacs természetű, mindenben neki kell hogy igaza legyen, s ha nem engedek, összecördülünk s utána napokig nem beszélünk egymással.

— Ejh, hát nem tudsz ezen segíteni? Hát ez az a híres virtus, a melylyel régebben dicsekedtél?

— Apus nem ismeri Eleket, más fából faragták azt, mint a többi fiatalembert. Ha régi módszeremet ki akarom próbálni rajta, még jobban megköti magát s napokig sem néz felém s úgy tesz, mintha nem is törődne duzzogással. Ezt az életet nem bírom soká, inkább visszajövök hozzád, ki jobban tudod megérteni Mártádat!

— Nem jó lesz egy így, gyermekem, — simogatta Radnóthy leánya fejét. — A te helyed már Elek mellett van, hiába jönne ide, tőle távol még boldogtalanabb lennél. Nem szabad elcsüggedned, Elek szeret s

A szolgálati díj leszállításához azonban már azért sem járulhat hozzá, mert ennek a nyugdíjjal semmi összefüggése sincs.

A kényszernyugdíjazásnak az egész vonalon való kimondását célszerűnek nem tartja. A javaslat azonban kimondja, hogy a nyugdíjjárulékot a köteles szolgálati idő betöltése után is kell fizetni és így ez részben azzal az eredménnyel fog járni, hogy azok, a kik kiszolgáltak, nyugalomba helyezésüket kérni fogják. Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a 11. szakasz alá nem eső alkalmazottak (ilyenek az erdészeti altisztek is) a 36-ik évtől a 40-ik szolgálati évig nem fognak nyugdíjjárulékot fizetni.

Hozzájárul ahhoz, hogy az özvegyek férjük halála után három hónapig a férj fizetésének megfelelő ellátást kapjanak.

Végül a pénzügyminiszter úrnak egyéb kijelentései után a pénzügyi bizottság egyhangú lelkesedéssel elfogadta a javaslatot a részletes tárgyalás alapján.

A pénzügyminiszter úr említett álláspontjából most már csaknem biztosra vehetjük, hogy a 35 évi szolgálat kedvezménye az erdészeti altisztekre nem fog kiterjeszteni.

Sajnálattal tudatjuk ezt a hírt t. olvasóinkkal s megnyugtatóul csak azt tudjuk felhozni, hogy a törvényjavaslatnak egyéb számottevő kedvezései és előnyei mellett ez a kevésbé méltányos eljárás nem bír nagyobb jelentőséggel s ebben a mostoha sorsban, nemcsak az erdészeti altiszteknek, hanem a szintén nem kevésbé életveszélyes és a mellett egészségtelen, fáradságos szolgálatot teljesítő bányászati altiszteknek, posta-alkalmazottaknak, kik különösen Budapesten reggeltől estig számtalan emeletet járnak meg, s más egyéb alkalmazottaknak is része lesz.

A kormánynak egyébként az a terve, hogy a törvény-

javaslatot az országgyűlés mindkét háza még ebben az évben letárgyalja s hogy az még ebben az évben törvényerőre emelkedjék.

(—h.)

Milyen eb nevezhető vadászati szempontból kóbor ebnek.

A vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. 14., 16. és 17. §-ai már számos félreértésre szolgáltatnak alkalmat s lapunk t. olvasói is több ízben fordultak hozzánk e tekintetben felvilágosításért. Különösen arra nézve térnek el a vélemények és nézetek egymástól, vajjon az idegen vadászterületen talált *vadászkutyákat* jogosítva van-e a vadászterület tulajdonosa, alkalmazottja vagy bérlője lelőni, vagy sem.

A törvény 14. §-a azt mondja, hogy: «A vadászati területen talált házimacskákat és kóbor ebeket, a vadászatra jogosított, elpusztíthatja».

A 16. §. harmadik bekezdése szerint: «A vadászatra jogosítottakon kívül senkinek sem szabad a vadászati területre bármi fajú ebeket bocsájtani; kivétnak a nyájőrök, kik azonban kötelesek ebeik nyakára oly nehezéket függeszteni, mely első lábaik térdein alul 5 centiméternyi távolságra lóg alá».

Végül a 17. §. kimondja, hogy: «A sebzett vadat idegen területen üzni nem szabad. Ha a vadászatra jogosultak vadászebei idegen területre átmennek, ott az illető vadászatra jogosult által letartóztathatók mindaddig, míg gazdáik az okozott károkért teljes elégtételt nem adtak; a kártérítés iránti követelés joga az ebek le nem tartóztathatása esetén is fennmaradván».

A míg tehát a törvény 14. §-a — tekintet nélkül az ebek fajtájára — kimondja, hogy a vadászati területen talált kóbor ebet a vadászatra jogosított elpusztíthatja, addig a 17. §. a vadászebekre nézve már külön-

idővel majd csak eligazítjátok egymás közt, a mi most nem vag össze.

— Nem lesz ez már soha jobban, mama, Elek hovatovább zsarnokabb.

— Baj ez, Márta, nagy baj, ez az, a mitől előre féltem és óva intettelek, de még minden jóra fordulna, ha némileg le tudnád küzdeni makacs természetedet. Csak egyetlen-egyszer bírnál Elek kedvéért valami áldozatot hozni, valami nagy és neki igen kedves áldozatot s meglátnád, mennyire megváltozna veled szemben. Próbáld meg, leányom, ha lesz egyszer alkalmad erre, el ne szalaszd, de ennek tisztán az ő kedvéért kell történnie, mert ne feledd, Elek nem az a természet, a kit erőszakkal le lehet győzni; azonkívül neked sem tetsszene olyan oroszlán, a ki legyőzve, tenyeredből czukrot nyalna, ... ne kívánd, hogy férfias önérzete árán szerezzé meg neked a házi békét.

Így következett be ismét a tavasz, a nélkül, hogy Márta életébe változást hozott volna. Örökös feszültség ritka kibéküléssel, kevés jó napot hozott számukra, a helyzet már-már mindkét félre tarthatatlanná vált, mi-

dőn egy napon a férj heves jelenet után kilovagolt a mezőre, egy városias öltözetű, munkásnőnek látszó asszony állított be hozzájuk, vézna kis leánygyermekkel a karján s Horváth Elek után tudakozódott. A cselédek Mártához utasították, de az nem akart bemenni, azt hajtogatóván, hogy már csak inkább megvárja a nagyságos urat, mert neki vele van dolga és senki mással.

A hangos beszédre kijött Márta s kérdé az asszonytól, mi járatban van.

— Ezt a gyereket hoztam el, — felelé az asszony szemtelenül vigyorogva.

— Minek hozta ide? — kérdezte Márta csodálkozva, — mit csináljak vele?

— Haha, — nevetett az asszony, — nem is a nagyságának hoztam, hanem a férjének.

— De hát minek?

— Az már a nagyságos úr dolga, hogy mit csinál vele, én már eleget vesződtem a fattyúval. Mit gondolnak, nincs más gondom, mint gazdag urak gyerekeit ingyen eltartani?

— Ez a maga baja, mi köze hozzá a férjemnek?

leges intézkedéseket tartalmaz s úgy rendelkezik, hogy a vadászatra jogosultak idegen területre átment vadászebei, az illető vadászatra jogosult által letartóztathatók.

Ez a két egymásnak látszólag ellentmondó rendelkezés szolgáltatja a kétséget abban a tekintetben, hogy az idegen vadászati területen talált vadászebet egyáltalán elpusztítható-e, vagy csak letartóztatható.

A vadászebekre is áll az az általános jogszabály, hogy gazdáik kötelesek azokra akként felügyeltetni, hogy idegen vadászterületen magukban ne kóboroljanak, s a vadászatra jogosult a saját vadászterületén talált idegen vadászebeket csak akkor nem jogosult elpusztítani (lelőni), ha és amennyiben azok gazdáiknak, illetve azoknak környezetében vannak, a kiknek gondozása és felügyelete alatt állanak, vagy azoktól vadászat közben felismerhetően a vad felkutatása vagy üldözése közben távoznak el és mennek át idegen vadászterületre.

A törvénynek 14. és 17. §-ai tehát nem ellentmondók, hanem kiegészítik egymást, amennyiben a 17. §. kiméletben részesíti a vadászebet akkor, a mikor az tényleg nem kóborol, hanem gazdája társaságában a vad felkutatása vagy üzése közben idegen vadászterületre téved.

Arra nézve, hogy milyen ebet nevezhetünk vadászati szempontból kóbor ebnek és hogy kóborlásra ért vadászkutyák is az arra jogosítottak által elpusztíthatók, tájékozásul közlünk néhány bírósági határozatot:

A vadászatra jogosított a vadászterületén talált gazdátlan ebet abban az esetben pusztíthatja el, ha azt a fennforgó körülmények figyelembevételével kóbor ebnek tarthatta. (Győri kir. ítélőtábla 1898. évi nov. hó 3-án kelt határozata.)

Kóbor eb a gazdátlan és az a kutya, mely gyakran vagy rendszerint felügyelet nélkül csatangol. (Budapesti

kir. ítélőtábla 1900. évi február hó 22-én kelt határozata.)

Nem tekinthető kóbor ebnek az a kutya, melyet annak lelőője, mint a közvetlen szomszéd kutyáját ismert. (Budapesti kir. ítélőtábla 1897. évi november hó 19-én kelt határozata.)

Az a körülmény, hogy a kopó vadász nélkül, de vadüzés közben és a vadászatra nem tilalmas időben a vadászra idegen, de vadászterületével szomszédos vadászterületre átment, a kopót kóbor ebbé nem minősíti. (Budapesti kir. ítélőtábla 1900. évi február hó 22-én kelt határozata.)

A vadászebet is kóbor ebnek tekintendő akkor, ha nem vadászatra jogosult által gyakorolt vadászat közben jutott idegen területre. (Marosvásárhelyi kir. ítélőtábla 1895. évi szeptember hó 29-én kelt határozata.)

Valamely idomított és gondozás nyomait viselő vadászebet csupán annál fogva, mert gazdájától annak jogos és jogosult módon való vadászása esetén kívül jutott idegen területre, kóbor kutyává nem válik. (Kassai kir. ítélőtábla 1902. évi június hó 30-án kelt határozata.)

Kóbor ebnek tekinthető minden olyan eb, mely idegen vadászterületen gazdátlanul, vagy kellő felügyelet nélkül szabadon kószál, vagy vadászik, nincs tehát kivéve a vadászebet sem, mely ép úgy lehet gazdátlan, elhanyagolt és gondozatlan, mint bármely másfajú eb. (Marosvásárhelyi kir. ítélőtábla 1903. évi szeptember hó 29-én kelt határozata.)

A törvény nem kóbor ebnek csak azt az ebet tekinti, mely felismerhetőleg gazdájának felügyelete alatt áll, ennek környezetében mozog s esetleg csak ettől szabadult el rövid időre idegen vadászterületre. (Marosvásárhelyi kir. ítélőtábla 1903. évi szeptember hó 29-én kelt határozata.)

— Ugyan már ne tegye magát a nagysága, mintha nem értene. Ez a gyermek a nagyságos úré; ej no, ne sápadozzon úgy, hiszen még abból az időből való, mikor az úr legényember volt, aztán meg is fizetett a gyerekért becsületesen annak a haszontalannak, hogy tisztességesen eltarthassa, de ez a szeretőkkel elverte a pénzt s a világba ment. Már most én mit csináljak a gyerekekkel, ingyen nem tartom, sem el nem pusztíthatom, mert a milyen bolond a törvény, menten nyakamba szakadna a baj. Már három hónapi tartásdíjjal adós az anyja, azért jöttem hát, hogy ezt megfizessék. No, most már tudja a nagysága is, mit akarok.

Mártával mintha egyet fordult volna a világ, nem tudta, fájdalom vagy harag-e az, a mi egyszerre megszállta. Úgy? hát ilyen az az ember, a ki vele szemben olyan nagyon ragaszkodik önérzetéhez és reá akarja erőszakolni fölényes hatalmát? Ez, ez akar fölötte uralkodni? Óh, hogy ezt előbb nem tudta! De még most sem késő. No, csak jöjjön haza, most kezében van, most vissza fogja neki fizetni egyszerre azt a sok keserűséget és megaláztatást, a mit hónapokig tehetetlenül el kellett szenvednie! Meg fogja alázni, meg, egészen a

földig, hogy egész életén át többé föléje ne emelkedhesen. S míg ezeket magában elgondolta, kezei önkéntelenül ökölbe szorultak s a harag eltorzította szép arcát. A gyermek ijedten fordult félre.

— Kicsoda az anyja? — kérdé Márta a szepegő gyermekre mutatva.

— Julesa, instálom, a nagyságos úrnál szobalány volt a haszontalan.

Márta visszament a szobájába, de sehol sem találta helyét s százszor is elgondolta, mit fog férjének mondani, hogy jobban lesujthassa. És egyszerre, azt sem tudta hogyan, eszébe jutottak anyja intő szavai: «csak egyetlen-e egyszer birnál Elek kedvéért valami nagy áldozatot hozni», de nem, ilyen áldozatot még az anyja sem akarhat tőle, hisz önmagát kellene megtagadnia, minden erkölcsi érzését eldobni magától, hogy képes legyen ezt megtenni.

Önmagával elégedetlenül sétált fel s alá szobájában, a dél ideje már közeledett, minden pillanatban itt lehet Elek. Kívülről, a nyitott ablakon át behallatszott a gyermek sirása s az asszony szitkozódása, melylyel a gyermeket csendre intette.

Az idegen vadászterületen egyedül és felügyelet nélkül futkározó eb, ha vadászeb volt is, kóbor ebnek tekinthető s ha kóborlása közben nyakláncot vagy szíjat viselt volna is, az az 1883. évi XX. t.-cz. 14. §-a szerint büntetlenül elpusztítható. (Kir. Curia 1899. évi 12,479. számú határozata.)

Az idegen vadászterületen csatangoló vadászebek is kóbor ebeknek tekintendők és a vadászatra jogosult által szabadon lelőhetők, ha csak az ebek gazdáikkal, illetve azoknak környezetében nincsenek, a kiknek gondozása és felügyelete alatt állanak, vagy azoktól felismerhetően vadászat közben és a vad felkutatása és üldözése közben távoznak el s mennek át idegen vadászterületre. (Kir. Curia 1906. évi 496. számú határozata.)

Idegen vadászterületen talált kóbor vadászkutyát a kerülő jogosult lelőni, mert a vadászatra jogosított ezt a jogot nemcsak személyesen, hanem megbízottja által is gyakorolhatja és mert a törvény az ebek fajára tekintettel nincs és a kóborlásban talált ebek közül a vizslákra kivételt nem tesz. (Kir. Curia 1894. évi 1091. sz. határozata.)

A közölt birói határozatokból következik, hogy minden olyan kutya, tehát a vadászeb is, mely gazdája nélkül idegen vadászterületen csatangol, vagy űzi a vadat, vadászati szempontból kóbor ebnek tekinthető s mint ilyen, az arra jogosított által a vadászatról szóló törvény 14. §-a értelmében büntetlenül elpusztítható.

De viszont következik az is, hogy semmi néven nevezendő olyan kutyát, legyen az vadászeb, vagy másfajtájú eb, a mely idegen vadászterületen gazdája társaságában, vagy annak környezetében találtatik, elpusztítani (lelőni) nem szabad, mert a gazdája társaságában levő kutya kóbor ebnek nem minősíthető. Nem szabad lelőni továbbá a vadászkutyát akkor sem, ha az gazdája

felügyelete alatt, vagy annak környezetében a gazda jogosult vadászata alkalmával, a vad felkeresése vagy a vad üzése közben téved át idegen vadászterületre. Ilyen esetben a vadászebet a törvény 17. §-a értelmében csak letartóztatni szabad.

Mint hogy az idegen vadászterületen talált vadászebről igen bajos megállapítani azt, vajjon az gazdája környezetében van-e, vagy pedig szabadon kószál, azért a vadászebek elpusztításánál a legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel járjunk el, nehogy a jogosulatlanul elpusztított vadászebert még kárterítést is kelljen fizetnünk.

Az idegen vadászati területen gazdája társaságában talált ebre nézve a vadászati törvény 32-ik §-a intézkedik, a mely szerint: «A ki ebét szándékosan valamely reá nézve tilos vadászati térre viszi, úgy szintén az is, a ki a nyájörző ebekre vonatkozó intézkedés ellen vét, 2 koronától 20 koronáig büntetetik».

Mint hogy a törvénynek ez a §-a sem tesz az ebek fajtájára nézve különbséget, nyilvánvaló, hogy semmiféle fajta olyan kutyát, mely gazdája társaságában van, elpusztítani nem szabad.

Elpusztítható azonban a nyájörző eb is akkor, ha az nem a nyáját őrizte s nem is a gazdája mellett, vagy annak közelében s felügyelete alatt, hanem idegen vadászterületen gazdátlanul kóborolva találtatik, mert a vadászatról szóló törvény 16. §-a szerint a nyájörző ebeket, a nyájörzők is csak azon feltétel alatt bocsájtathatják idegen vadászterületre, ha maguk is jelen vannak. Ezt minden kétségen felül visszatükrözi a törvény 16. §-ában előforduló «bocsátani» szó, mely feltételezi, hogy a bocsátás megtörténjék. (Bocsátás alatt ugyanis csak azt lehet és kell érteni, hogy a más vadászati területre lépés a nyájörzők által — megengedés útján — következék be.) Ott pedig, a hol a nyájörző nincs jelen,

Márta felháborodott a durva szitkozódás fölött s öntudatlanul ébredt fel lelkében az asszonyi részvét egy parányi szikrája. Elvégre mégis Elek vére ez a gyermek, a kivel oly durván bánik a romlott lelkű asszony. Kihajolt az ablakon s rendreutasította az asszonyt.

— Hja, persze, — feleselt az asszony, — én hallgassak, a beszédem nem tetszik a nagysága kényes füleinek, de gyerekeiket azért eltartatnák a szegény emberekkel, erre jók vagyunk.

Márta nem állhatta tovább az asszony szájkodását, kemény hangon beparancsolta magához a szobába.

— Mennyivel tartoznak a gyermekért?

— Bizony már három hónapi tartásbérrel, ez huszonegy forint.

— Itt van harmincz forint, benne van az útiköltése is, de most aztán hordja el magát.

Az asszony alázatosan hálálkodva indult kifelé.

— A gyereket pedig itthagya! — parancsolt rá Márta.

— De hiszen, ha fizetnek érte, szívesen tartom tovább is.

— Mondtam, hogy a gyermek itt marad; most pe-

dig pusztuljon innen, még mielőtt férjemmel találkozna. Márta aztán ölébe vette a rossz bánásmódtól és éhségtől elgyöngült gyermeket s gyöngéd biztatással megitatott vele egy pohár meleg tejet. Azután helyet csinált neki a diványon s lefektette a még mindig félenken szepegő fáradt gyermeket, mire ez nemsokára elaludt.

Márta az ablakon át meglátta férje kipirult arcán, hogy találkozott az asszonynyal és mindent tud. Röviddel azután benyitott hozzá a férje. Márta az alvó gyermekre mutatva, csendre intette, de az ezt nem bánta, hanem odaborult felesége elé s megszegyenülten, alázattal dadogta:

— Hogy ezt megtudtad tenni!

— Csak a te kedvedért, Elek!

— Óh én ostoba, vak bolond! Meg tudod-e valaha bocsátani tévedésemet? Legutóbbi időben már kezdem kételkedni szerelmedben s te most így megszegyenítesz nagylelkűségeddel! Soha, a mig élek, nem fogom elfelejteni ezt a nagy áldozatot és meglásd, egész életemen át azon leszek, hogy ezt az adósságomat irántad lerójam . . .

nem követhet el «bocsátást», mert akkor a nyájörző-eb nem «bocsátatik» idegen vadászati területre, hanem minden bocsátás nélkül, önként és akadálytalanul, természetű ösztönéből megy oda. A nyájörzők távollétében, idegen vadászterületre minden felügyelet nélkül és gazdátlanul kóborló nyájörző-ebeket nem védi az idézett törvényszakas, miért is az ilyenek méltán tekinthetők kóbor ebeknek, melyek a 14. § értelmében elpusztíthatók. (Így döntött a kir. Curia egy felmerült eset alkalmából 1885. évi 6262. számú határozatában.)

Végül szükségesnek tartjuk még megjegyezni, hogy idegen vadászterületen keresztülvezető és használatban levő gyalogúton megkötött ebekkel és vállravezett puskával való átmenés, egymagában véve még nem képez vadászati kihágást.

Balogh Ernő.

Gazdasági tanácsadó.

Házinyúl-tenyésztés külföldön. Anglia, a hol a házinyúl-tenyésztés igen magas fokot ért el, már századok előtt a házinyulat, mint a közönség legkedvesebb eledelét ismerte, míg Franciaországban csak a múlt század elején, még pedig a napoleoni hadjáratok révén ismerkedtek meg a jól kifejlett nemesebb fajtájú lapinokkal.

Hogy Franciaországban a lapin húsát mily nagyra becsülik, bizonyítja az a körülmény, hogy egyedül Páris évente 1.400.000 darabot fogyaszt.

Ott az nem «népeledel», mint Németországban, hanem az egész lakosságnak osztálykülönbség nélküli kedvence hús; de a francziák mesterei is a lapin-feldolgozásnak; ki ne hallott volna lapin giblotte, a fricassé, a ragout és a filetsről? mind megannyi fejedelmi asztalon is megforduló ételek!

Belgiumban a lapin-tenyésztés szintén igen magas fokon áll, a flandriai tenyésztők a belga óriás név alatt ismert nyulat oly tökélyre hozták, hogy az a tenyésztés non plus ultráját képezi.

Bámulatos lendületet vett a lapin-tenyésztés Németországban is, pedig ott csak 1871. év után, a Franciaországból visszakerült katonák ismertették meg hasznos voltát.

A német alaposság e téren is bevált s szaklapok, könyvek, ezerre menő egyletek foglalkoznak a lapin-kérdéssel. Németországban az egyes fajták annyira nemesítettek, hogy ajánlatos volna, ha hazánkiai vérfelfrissítés céljából onnan szereznek be tenyészállataikat.

A mi a szomszéd Ausztriát illeti, ott Russó Alfréd 1872. évben egy praktikus lapin-tenyésztést indított meg s e célból 2000 darab mintaállatot importált Normandiából, de miután a házinyúl-tenyésztés abban az időben még aktuális nem volt, Russó állományát jelentékenyen redukálta.

Ma azonban Russó büszkén tekinthet körül, mert a mi jelenleg Ausztriában házinyúl-tenyésztés tekintetében létesült, az jórészt az ő buzdításának, példaadásának, szóval apostoloskodásának köszönhető.

Ezekből látható, hogy az egész művelt nyugat a lapint mint megfelelő ételmi cikket fogadta el; erős a hitem, hogy hazánkban is, ha a házinyúl kellő formában bemutatattatik, keresett árút fog képezni. (bl.)

Tehenek fejése és takarmányozása. Ha a tehéneknek fejés közben enni is adunk, úgy az vagy a tejhozamot befolyásolja hátrányosan, vagy pedig a tehének nem rágják meg a takarmányt azzal az alaposzággal, mint hogy ha evés közben nem háborgatják őket a fejéssel. A gyakorlati tapasztalat többszörösen igazolta, hogy olyan tehenészeteknél, a hol takarmányozni és fejni egyidőben szoktak, ha ezt elkülönítve teszik, a tejhozam emelkedik. Ez természetes is, mert a tej nagyobb része a fejés közben kifejtett inger folytán keletkező erősebb vérkeringés következtében választódik ki. Az evés és a táplálék benyálazása azonban szintén erősebb vérkeringést vált ki, még pedig a nyálképződés elősegítésére. Ha tehát egyszerre fejünk és takarmányozunk, természetes, hogy vagy a tejkiválasztás, vagy az evés, illetve az étel benyálazása nem történhetik kielégítő módon. Ha azonban a tehenistállóban betartjuk a többszörösen kipróbált és jónak bizonyult két főtakarmányozási időt, akkor a fejést könnyű szerrel különválaszthatjuk a takarmányozástól. A fejésnek a takarmányozástól való különválasztása mellett szól az a körülmény is, hogy a takarmányozásnál, különösen ha poros szénát adunk a tehéneknek, az istálló levegőjét bepiszkítjuk s így a tejbe is könnyen por vagy más piszok juthat. Sohase adjunk tehát a tehéneknek fejés közben enni.

Különfélék.

Nemesfűztelepek berendezése. Ma mintegy negyvenezer munkáscsalád foglalkozik télen rendszeres mezőgazdasági háziiparral s ennek következtében sok helyen előállott annak a szüksége, hogy e téli foglalkozás nyersanyagát természetesen és nemesfűztelepeket rendezzenek be. A földművelésügyi miniszterium erre a célra ismét 30.000 K-val emelte a költségvetési tételt, a mely összegből a községek, a termelő- és értékesítőszövetkezetek a nemesfűztelepek berendezéséhez államsegélyt fognak kapni. A földművelésügyi miniszter minden községnek, mely értéktelenebb területeit fűztermesztés céljaira berendezzi, holdanként a rigolirozási munkálatokra 100 K segélyt és megfelelő mennyiségű ingyen fűvessződugványt engedélyez.

Erdőmunkások nyugdíjbiztosítása. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztárra vonatkozó törvények kiegészítéséről szóló 1912. évi VIII. t.-cz. a gazdasági munkásbiztosítást gyökeresen átalakította nemcsak azáltal, hogy a balesetbiztosítást a díjak emelése nélkül kedvezőbbé tette, hanem kiváltképpen azáltal, hogy olyan nyugdíjesoportot állított fel, a melybe a legidősebb emberek is beléphetnek, a melyben a nyugdíj nemcsak igazolt rokkantság esetén, hanem a

65. életév betöltésekor feltétlenül megadatik még teljes munkabírás esetén is.

A törvény ez intézkedéseivel az érdekeltek köréből felhangzott óhajításokat teljesítette, mindazonáltal ismerve a nép konzervativizmusát, s azt, hogy mily tartózkodással fogad mindent a mi új, számolni kell azzal, hogy az új nyugdíjbiztosítás csak akkor fog szociális fontosságához méltó elterjedést nyerni, ha sikerül iránta a nép bizalmát gyakorlati példákkal felkelteni.

Első feladat ezen a téren az, hogy a gyakorlati példák megszerzése céljából a nyugdíjbiztosítás számára legalább azok nyereszenek meg, a kikben meg van a fogékonyság arra, hogy ennek üdvös voltát belássák. Eleinte valószínűleg túlnyomóan csak az idősebbek lesznek megnyerhetőek, a kik már közeledni érzik az öregkor tehetetlenségét. De a célnak ezáltal is nagy szolgálatot tesznek, mert az öregebbek példája utóbb bizonyára magához fogja vonzani a fiatalabbakat is, a kik látni fogják, hogy minél korábban kezdik meg a biztosítást, annál magasabb nyugdíjat szereznek maguknak öreg korukra; az aggkori ellátás folytán elkerülük a koldusbotot vagy azt, hogy tehetetlenségükben családjaik könyörületére legyenek utalva.

Az új nyugdíjbiztosítás népszerűsítésének és elterjesztésének munkájában, a kincstári erdőhatóságok közreműködése, mint a melyeknek a munkásokkal való állandó érintkezése — különösen az időnkénti bérfizetések — erre a legjobb alkalmat szolgáltatják, felette előnyös; példa erre a nagybányai m. kir. főerdőhivatal, mint a melynek kerületében 21 község határából immár közel 400 erdőmunkás lépett be az új nyugdíj-csoportba, biztosítván magának a majdani társáldai csekélyke nyugbérhez nyugdíjat, temetkezési segélyt, baleseti segélyeket s a mi a legfontosabb aggkori ellátást.

A kincstári erdőhatóságok különösen előmozdíthatják ezen nyugdíjbiztosítás elterjedését, mert munkásaik számtalan községből lévén, hírét hazatértükkor elviszik s a többi lakossággal közlik.

Előmozdíthatják a kincstári erdőhatóságok továbbá ezen nyugdíjbiztosítás elterjedését akképpen is, ha a munkások jól felfogott érdekében megkövetelik, hogy a felfogadandó munkás az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár nyugdíj csoportjának már tagja legyen, a hol baleseti biztosítást élvezvén, balesetre való további biztosítása a kincstár részéről esik. G. K.

Nyugdíjbiztosítás. A zalaegerszegi m. kir. állami erdőhivatal javaslatára, Zala vármegye alispánja elrendelte, hogy az erdői személyzet az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár keretében az 1912. évi VIII. t.-cz. által létesített új nyugdíj csoportban biztosíttassék, illetve a más csoportokban biztosítottak oda átírassanak, biztosítván így részükre háromféle módon elérhető nyugdíjat, baleseti segélyeket és temetkezési segélyeket, főleg pedig aggkori ellátást, ha egyébként még munkabírók és szolgálatképesek is.

Ezen intézkedés alapján mint új tagok felvétettek: Körmeny János, Takács János, Kovács István, Kisz-

lák Ádám, Győri Gábor, Pintér János és Németh Jenő. A régi csoportjaikból az új és előnyösebb nyugdíj-csoportba átírtak: Pap János, Salamon János, Hudvager János, Kovács Vendel, Bécs József, Steiner Gyula, Varga Albert és Németh Ferencz, hatósági erdőőrök és erdőszolgák.

Halálesi segély. Szabó Árpád erdőőr a kisjenői főhercegi uradalomban volt alkalmazva; az uradalomhoz tartozó nadasi határban levő somosi erdőben dűvadakra vadászván, puskája véletlenül elsült, a lövés jobb hónalja alatt megsebezte s sebébe a gyulai kórházban elhalt.

Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztárnál az 1910. évi XVI. t.-cz. 8. §-a alapján a kötelező balesetbiztosítás szerint lévén biztosítva, a pénztár özvegyének a 400 korona halálesi segélyt Kisjenő község elöljárósága útján kiutaltványozta.

Halálozások. Rend Domokos m. kir. erdőtanácsos, az orsovai m. kir. erdőhivatal pénztárosa, életének 66-ik, állami szolgálatának 41-ik évében, november hó 10-én, — *Lakner Lajos*, m. kir. erdőmérnök munkás életének 43-ik, és hivatalos működésének 10-ik évében, november hó 12-én meghalt, — *Szálla Albert* bustyaházai m. kir. főerdőőr pedig életének 62-ik évében, november hó 21-én meghalt.

Időjelzés. A «Meteor» f. évi december hóra a következő időjelzést teszi közzé: December havának változásnapjai 1—3—7—8—9—12—13—14—16—18—21—24—26 és 30-ára esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak a 3—8—9—12—14—21 és 26-ikiak. A 3-iki szeles hideg, a 8-iki enyhe csapadékos, a 9-iki szeles hideg, a 12-iki enyhe, a 14-iki hidegebb, a 21-iki igen hideg, a 26-iki pedig csapadékos, havas jellegű.

Hivatalos közlemények.

45.783. szám.
I. B/I.

Valamennyi magyarországi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

A kincstári erdőlegények nősülési engedélye ügyében.

Utasítom, hogy az erdőlegényeknek nősülési engedélyezése iránt benyújtandó kérvényeit ezentúl saját hatáskörében bírálja el, a nősülésre azonban csak akkor adjon engedélyt, ha az illető erdőlegény:

a) működése és magaviselete kifogás alá nem esik s ezen felül

b) huszonötödik életévét betöltötte.

c) ideiglenesen védkerületet lát el, s ezen állomáshelyén előreláthatólag erdőőrre leendő kinevezése után is meg fog hagyni.

Ha e három feltétel közül bármelyik is hiányzik, a nősülést ne engedélyezze, hozzám pedig csak kivételes esetben s csak olyankor tegyen előterjesztést, a midőn a fent felsorolt kellékek hiánya mellett is külö-

nös méltánylást érdemlő okok kívánják a nősülés engedélyezését.

A nősülési engedély mindenkor csak azzal a fenn tartással adható meg, hogy ha a szándékolt házasságkötésnek törvényes akadály nem áll útjában.

Budapest, 1912 május hó 31-én.

A miniszter helyett:

Kazj
államtitkár.

**Meghívó az «Országos Erdészeti Egyesület»
közgyűlésére.**

Az «Országos Erdészeti Egyesület» f. évi rendes közgyűlését *december hó 15-én* d. e. 11 órakor Budapesten, saját helyiségeiben (V., Alkotmány-u. 6. sz., II. emelet) tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett egyesületi tevékenységről.

2. Tizenegy választmányi tag választása. Az alapszabályok értelmében kilépnek, de újra választhatók: Ambrózy Lajos báró, Arató Gyula, Eszterházy Miklós herceg, Hirsch István, Kaán Károly, Tavi Gusztáv, Török Gábor, Tuzson János dr. és Zselénszky Róbert gróf. Két hely elhalalozás következtében van üresedésben, az egyik 1, a másik 3 évre.

3. Jelentés az 1911. évi számadások megvizsgálásáról és az 1913. évi költségvetés megállapítása.

4. Jelentés a Deák Ferencz-alapítvány kamataiból kiírt pályázatok eredményéről és javaslat az alapítvány rendelkezésre álló kamatainak hovatfordítása ügyében.

5. Indítvány az 1913. évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira nézve.

6. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában. (Ily indítványok az alapszabályok értelmében a közgyűlést megelőző napig a titkári hivatalnak írásban bejelentendők.)

Van szerencsénk az Országos Erdészeti Egyesületi t. tagjait felkérni, hogy a közgyűlésen minél számban megjelenjenek és tanácskozásainkon résztvenni sziveskedjenek.

Budapest, 1911. évi november hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége.

Ezen meghívóval kapcsolatban azon t. tagtársakat, a kik a m. kir. államvasutak vonalain menetjegykedvezményre más alapon nem bírnak jogosultsággal, felkérjük, hogy kedvezményes menetjegy váltására jogosító igazolvány megküldése végett legkésőbb december hó 11-ig alulírott titkári hivatalhoz fordulni sziveskedjenek.

A közgyűlést közös ebéd követi, melynek helyét magán a közgyűlésen fogjuk a t. tagok tudomására hozni.
A titkári hivatal.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalnak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A Kóburg hercegi erdészeti tisztikarban: Okolicsányi Lajos, garamszécsi erdőhivatali főnök erdőtanácsossá neveztetett ki.

Hering Samu erdőigazgató helyébe a királyhegyaljai erdőhivatali főnöki állásra Lux János ágostonlakai főerdőmérnök, — Lux János főerdőmérnök helyére, Ágostonlakra Kolbenheyer Gyula főerdőmérnök. — Kolbenheyer Gyula főerdőmérnök helyére, Hépára Szontagh Andor főerdőmérnök, pénztári ellenőr, — Szontagh Andor főerdőmérnök helyére Buday Aladár erdőmérnök-jelölt helyeztetett át, valamennyien jelen rangjukban.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Modrovich Ferencz m. kir. segéderdőmérnököt Besztercebányáról Beszterce az erdőigazgatósághoz.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölsőleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk

Bényes. A hiányzó lapot megküldtük s mivel előfizetése már június végén lejárt, kérjük annak mielőbbi megújítását.

S. Gy. Gy. 1. Előfizetése már március hó végével lejárván, kérjük a hátralékos összeg mielőbbi beküldését. 2. A cím-szalag kiigazítása iránt intézkedtünk. 3. Diezel: «Az apró vad vadászata» című és dr. Mika Károly fordításában megjelent művét díszkötésben 24 koronáért a «Patria» r. t. gazdasági szakkönyvkereskedésében (Budapest, IX., Üllői-út 25. szám) rendelheti meg

Cz. S. Előfizetése június végével lejárt.

Sz. J. A szarvasbőröket küldje kikészítés végett valamelyik állatpreparáló czéghöz, vagy egy szűcshez. Ilyen állatpreparáló czégek: dr. Lendl Adolf, Budapest, (II., Donáti-utca 7. szám); Hazai zoológiai laboratórium, Budapest, (VII., Peterdy-utca 18. szám); Szikla Szilágyi, Budapest, (VII., Amazon-utca 13. szám); szűcsök: Katzer József, Budapest, (IV., Szervita-tér 1 szám); Dán Testvérek, Budapest, (V., Dorottya-utca 11. szám); stb. Hogy a kikészítés mibe kerül, azt nem tudjuk, de egy levelező-lapon megkérdezheti bármelyik czégtől.

S. I. Miután a húzási-jegyzék még nem jelent meg, kérdésre lapunk következő számában adjuk meg a választ.

G. J. Szelid-gesztenye suhángot Faragó Bélánál, Zalaegerszeg, Stainer Gyulánál, Körmen, vagy Neumayr és Társa czégnél Zalaegerszeg, kap.

V. A. Olvassa el lapunk ez évi 5-ik számában «Az erdőörök eselédi mivoltáról és eselédadójáról» írt közleményünket. abban megtalálja kérdésére a választ. Abban igaza van, hogy a suszter akármelyik munkaadónál dolgozik, suszter marad. Az erdőörökre nézve azonban ez a hasonlat nem találó és nem áll fenn. Ha elolvassa említett közleményünket, tisztába jön a dologgal.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

26 éves, négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett, szakvizsgázott egyén, ki az erdészeti és vadászati teendőkből jártas, állást keres. Címe: Hollósy Árpád, Vágkeresztúr-Apaj (Pozsony megye). (56.)

Erdőőr, ki hosszabb idő óta grófi uradalomban van alkalmazásban, 1913 január hó 1-ére állást keres. Jó szakvizsgabizonyítvánnyal és szolgálati bizonyítvánnyal rendelkezik, az erdőhivatali teendőkből, valamint a fácskanyésztes és más hasznos vadak tenyésztésében és a dűvadak irtásában teljes jártassággal bír. róm. kath., 35 éves, nős, kiscsaládú. Címe: Kovács György, urad. erdőőr, Csabony-pusztá, u. p. Dunavece. (57.)

45 éves fővadász, ki az erdészet és vadászat minden ágában 25 évi gyakorlattal bír s a szőlő és mezőgazdaság vezetésében is kellő jártassággal bír, jelenlegi állását változtatni óhajtja. Czíme a szerkesztőségnek megteudható. (58.)

Vadászi állást keres kiscsaládú, 30 éves, katonaviselt egvén, ki az erdészeti teendőkből is jártas. Czíme Veres Imre, Máramarossziget. (59.)

Mielőbbi belépésre erdőőri állást keres több évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkező szakvizsgázott erdőőr, kiszolgált katonai altiszt és csendőr. Czíme: Illés Ignác, Gyulakeszi (Zala megye). (60.)

HIRDETÉSEK

Tölgy- és egyéb lombfa-eladás. 4041/1912. sz. A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó sistaróczy m. kir. erdőgondnokság «A» gazdasági osztályának I., II. és III. vágássorozataiban összesen 71'66 k. h. kiterjedésű 1913. évi vágásterületeken termelendő tölgy- és egyéb lombfaanyagok négy területi csoportra felosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fognak eladatni.

Az ajánlatok 1912. évi december hó 8-án déli 12 óráig nyújtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok december hó 9-én délelőtt 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A versenytárgyalási feltételek, a területek, faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, ajánlati űrlap és boríték alulírt főerdőhivatalnál szerezhetők be. Lippa, 1912. évi november hó 7-én.

(3.) **M. kir. főerdőhivatal.**

Házasság céljából megismerkednék egy 20—28 éves leánynyal.

Oly háziasan nevelt és szerény igényű leányok, kiknek komoly szándékuk van, küldjék részletes ajánlataikat «uradalmi erdész» jellegre a kiadóhivatalba. (4.)

Termelt tölgyhaszonfa, donga és kerékküllő eladása. 101,453. I. B-1. 1912. sz. A szomolnoki m. kir. erdőgondnokság kerületében a folyó évi tavaszi széldöntésekből kitermelt 4027'49 köbméter kéregben mért tölgyhaszonfa, 6637'11 akó tölgydonga és 1275 drb tölgy-kerékküllő négy eladási csoportra megosztva zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb 1912. évi decz. hó 12-ik napjának déli 12 órájáig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok december hó 13-án délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési és szerződési feltételek, a faanyagok eladási csoportjainak és kikiáltási árainak kimutatása, ajánlati űrlap és boríték a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál megszerezhetők.

Budapest, 1912. évi november hóban.

(5.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Pályázat erdőőri állásra. A szepesi püspökség és kápt. kisidai (Abauj-Torna vármegye) erdőgondnokságának kisidai védkerületében 1913. január 1-től egy nyugdíj jogosultsággal bíró II. oszt. erdőőri állás tölendő be alábbi kezdőilletményekkel:

540 kor. évi fizetés, 1 kat. hold szántóföld, 14 ürm. házhoz szállított kemény hasábfá, három drb szarvasmarhatartás, szabad lakás kerttel.

Megjegyezzetük, hogy az első év próbaszolgálatnak fog tekintetni s véglegesítés után illető az előléptetés rendszerében részesülhet.

Kellően felszerelt bélyegmentes kérvények fenti erdőgondnoksághoz folyó évi december 10-ig küldendők be. Kisida, 1912. november 15-én.

(6.) **Nagy József**, urad. főerdész.

Pozsony vármegye közigazg. erdészeti bizottságától.

Pályázati hirdetmény. 2941/1912. K.E.B. Pozsony vármegyében Stomfa állomáshelylyel a védkerületi erdőőri állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással: 750 kor. bérfizetés, 80 kor. lakbér, 100 kor. utiátalány és 20 kor. írószertalány, összesen tehát 950 kor. évi javadalmazás van egybekötve, melyet a közigazgatási erdészeti bizottság a kinevezett erdőőrnek a vármegye alispánja útján előleges havi részletekben a pozsonyi m. kir. adóhivatalnál folyósít. Pályázhatnak oly magyar honpolgárok, kik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, esetleg a tót nyelvben is jártasak, ép, erős testalkatúak, a mely körülményt hatósági vagy honvédtörzsorvosi bizonyítvánnyal kötelesek igazolni és az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt kellékeknek is megfelelnék.

A kellően felszerelt és sajátkezűleg írt kérvények f. évi december hó 31-éig Pozsony vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához nyújtandók be. A kitűzött határidőn túl beérkezett, valamint a kellően fel nem szerelt kérvényeket a bizottság figyelembe venni nem fogja.

A kinevezett erdőőr, a kinevezési okmányban kikötött határidő alatt, de legkésőbb 1913. évi február hó 1-től tartozik állását elfoglalni.

Pozsony, 1912. évi november hó 16-án.

(7.) **Petőcz Jenő**
alispán, a közg. erd. bizottság elnöke.

Ózbak. Egy erős, héthónapos, szelid ózbak eladó. Ajánlatok Gubriánszky János, Nemecke, u. p. Nyitra-perjés czímen kéretnek. (8.)

Pályázat. Ballestrem Ferencz gróf ömeltósága csacza (Trencsén megye) uradalmában betöltendő egy pagonyerdész (Revierförster) és két erdész (Förster) állás. Pályázóktól megkívánatik a német nyelvnek szóban és írásban és a tót nyelvnek szóban való bírása. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt s képzettséget igazoló folyamodványok gróf Ballestrem Ferencz jószágigazgatósága, Csacza (Trencsén megye) czím alatt küldendők be. Az élvezendő járandóságok a következők: a pagonyerdész kezdőfizetése évi 2200 kor., az erdészeké egyenkint évi 1400 kor., minden állás mellékilletménye: szabad lakás, fűtés, évenkint egy szolgálati egyenruha és nyugdíjigény. Az állások azonnal elfoglalandók.

(9. III. 1.) **Gróf Ballestrem Ferencz**
urad. jószágigazgatósága, Csacza (Trencsén vármegye).

M. kir. erdőigazgatóság Besztercze.

Pályázati hirdetés. 4595/1912. ügyszám. A beszterczei m. kir. erdőigazgatóság a kezelése és felügyelete alá tartozó volt naszódvidéki községek erdei őrzeténél üresedett 3 (három) ideiglenes minőségű erdőlegényi állásra pályázatot hirdet.

Jelzett állások mindegyike havi utólagos részletekben fizetendő 500 (ötszáz) kor. s ötvenként 50—50 korval javuló évi fizetéssel van egybekötve.

Kinevezett az erdőigazgatóság nem állami alkalmazottai részére létesített nyugdíjalapnak kötele tagja lenni s a vonatkozó nyugdíjszabályzat szerint megállapított nyugdíjalap-járulékok fizetéséből levonatik, minek ellenében nyugghér vagy más ellátásra igényt nyer.

Erdőőri szakiskolai, vagy erdőőri szakvizsgai bizonyítvánnyal, keresztlevél és orvosi bizonyítvánnyal ellátott és szabályszerűen bélyegezett folyamodványok nevezett erdőigazgatósághoz folyó év december hó 25-ig beadandók.

Beszterczen, 1912. évi november hó 27-én.

(10.)

M. kir. erdőigazgatóság.

Jegyzéke

azoknak az erdészeti szakmunkáknak, melyek az «Az Erdő»-re egész évre egyszerre, vagy bár részletekben, de egy évnél már hosszabb idő óta előfizető erdészeti altisztek és erdőőrök által az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) az alábbi kedvezményes áron rendelhetők meg:

Bölcszahi Belházy Emil: Az erdőrendezés tan kézikönyve. Ára 6 K.

Fekete Lajos: A tölgy és tenyésztése. Ára 4 K.

• **Erdőrendezés tan.** Ára 9 K.

• **Erdőértékszámítás tan.** Ára 4 K 50 f. (II. kiad.)

• **Erdészeti nyereségszámítás tan.** Ára 3 K.

• **A szálaló erdők berendezése.** Ára 90 f.

Fekete L. és Mágócsi Dietz S.: Erdészeti növénytan. (I. k. elfogyott.) II. k. ára 12 K.

Fekete L. és Söltz Gyula Erdőbecslés tan. Ára 6 K. (II. kiad.)

Gaul Károly: Hazánk házi faipara. Ára 1 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Gellért József: A bükk-tüzipfa romlása s az ellene való védekezés. Ára 60 f. Bérmentesítésre 35 f. küldendő.

Horváth Sándor: Erdészeti zsebnaptár. Ára 2 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Kövesi Antal: Erdészeti géptan. Ára 4 K.

Márton Sándor: A legelőerdők berendezése, kezelése és hasznosítása. Ára 4 K 80 f.

Péck Dezső: A külföldi faemlek megtelepítése. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Pohl János: Tangenstáblázatok. Ára 1 K.

Sobó Jenő: Erdészeti építés tan. I. R. (1. és 2. kötet) Középítés tan; egy-egy kötet ára 11 K 20 f. II. R. Ut-, vasút- és hidépítés tan, ára 12 K.

Tagányi Károly: Magyar erdészeti oklevéltár. 3. kötet Ára 20 K.

Tomsányi Gusztáv: Erdei facsemeték nevelése. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Tuzson János dr.: Rendszeres növénytan. I. általános rész és a virágtalan növények. Ára 8 K.

Vadas Jenő: Erdőművelés tan. Ára 7 K.

Vadas Jenő: Az akácfa monografiája. Ára 6 K.

Zemplén Géza dr.: Fából készített cukor és alkohol. Ára 1 K 50 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Erdészeti Rendeleték Tára: 1891. (XI.) évfolyam ára 60 f. 1896. (XVI.) évfolyam ára 50 f. 1897. (XVII.) évfolyam ára 60 f. 1898. (XVIII.) évfolyam ára 70 f. 1900. (XX.) évfolyam ára 60 f. 1904. (XXIV.) évfolyam ára 1 K 50 f. 1905. (XXV.) évfolyam ára 50 f. 1906—07. évi füzet ára 1 K 50 f. 1908. (XXVIII.) évfolyam ára 1 K. 1909. (XXIX.) évfolyam ára 1 K. 1910—11. (XXX—XXXI.) évfolyam ára 2 K. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő.

A nem említett évfolyamok elfogytak.

Egyéb olyan erdészeti művek, melyek csak teljes áron kaphatók:

Bedő Albert dr.: A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása. 4 kötet, egy térképpel. (Kiadja a m. kir. földművelésügyi ministerium.)

Bedő Albert dr.: Az erdőőr vagy Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben. Ára 6 K. Bérmentesítésre 55 f. küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.: A vadászati ismeretek kézikönyve. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél. Ára a négy kötetnek füze 9 K., kötve 13 K.)

Bund Károly: Értekezések az erdőrendezés köréből. Ára 4 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Cséti Ottó: Általános földmérés tan. Ára 9 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Fekete Lajos: Az erdők berendezése. Ára 2 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Népszerű erdészeti növénytan. I. füzet. Spórás növények. Elfogyott. — II. füzet. Mohok, edényes virágtalanok, tülevelűek. Ára 2 K. — III. füzet. Magházias növények. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Erdészeti talajtán. Ára 5 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Kövesi Antal: Grafostatika és vasszerkezetek. Ára 8 K. (Kapható ugyanott.)

Muzsnyay Géza: Erdőrendezésünk fejlesztéséről. Ára 5 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő. (Kapható szerzőnél Zsarnóca, Bars megye.)

Muzsnyay Géza: Erdőrendezés tan. Ára 10 K. (Kapható szerzőnél, Zsarnóca, Bars megye.) Bérmentesítésre 55 f. küldendő.

Petricsek Adolf: A magyar birodalom fontosabb fás-növényeinek mag- és terméshatározója. Ára 1 K 60 f. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Stark Dezső: A vadász-vizsla. Gyakorlati útmutató a vizslanevelés, tanítás, használat és gyógykezeléshez. III. kiadás. Ára 2 K. (Kapható a «Patria» irodalmi vállalatnál, Budapest, VIII. ker., Üllői-út 25 szám.)

Szécsi Zsigmond: Az erdőhasználat tan kézikönyve. Ára 16 K. (Kapható ugyanott.)

Téglás Károly: Erdővédelem tan. Ára 5 K 40 f. (Kapható ugyanott.)

Tomasovszky Imre: Betűsoros tárgymutató az «Erdészeti Rendeleték Tára» I—XXIV. évfolyamaihoz. Ára 1 K. (Kapható ugyanott.)

Tuzson János dr.: A bükkfa korhadása és konzerválása. Ára 4 K. (Kapható Kilián Frigyes utódainál Budapest, Váci-utca.)

Vadas Jenő: A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője. Ára 4 K. (Kapható a szerzőnél Selmeczbányán.)

Vadas Jenő: Az árvédelmi füzesek telepítése és művelése. Ára 50 f. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2 szám.)

Erdészeti segédtablák. Ára 8 K. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál.)

Erdői rovatok napló. Ára 1 K 20 f. (Megrendelhető ugyanott.)

Termési táblák 1886. Ára 2 K. (Kiadta Fülöp Szász-Coburg hg. erdőrendezősege, Jolsva, Gömör-megye.)

Erdészeti magvakat és csemetéket

legutányosabb árban és legmegbízhatóbb minőségben szállít

NEUMAYR ÉS TÁRSA
erdészeti mag- és csemetekereskedés
Zalaegerszegen. (2.VI.6.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lodent

legutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn
Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhászövet szállító.

A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(I.IX.8.)